

GMINA KRAPKOWICE

GMINNA PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU KONIECZNOŚCI ODEBRANIA DZIECKA Z RODZINY W RAZIE BEZPOŚREDNIEGO ZAGROŻENIA ŻYCIA LUB ZDROWIA DZIECKA W ZWIĄZKU Z PRZEMOCĄ W RODZINIE

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.u. z 2009 nr 175, poz.1362 z późn. zmianami)
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z związku z przemocą w rodzinie,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „ Niebieskie karty ” oraz wzorów formularzy „ Niebieska Karta”

Procedura odebrania dziecka ma zastosowanie w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie i następuje bez wcześniejszego orzeczenia sądu w tej sprawie. Decyzja o odebraniu dziecka z rodziny jest podejmowana wspólnie przez pracownika socjalnego, funkcjonariusza Policji oraz lekarza (lub ratownika medycznego albo pielęgniarkę). Decyzja w tej sprawie musi zapaść jednogłośnie. Pracownik socjalny ma prawo odebrać dziecko z rodziny w sytuacji ,gdy wykonuje swoje obowiązki służbowe tj. w godzinach swojej pracy.

OBOWIAZKI PRZEDSTAWICIELI PSZCZEGÓLNYCH SŁUŻB UCZESTNICZĄCYCH W PROCEDURZE ODEBRANIA DZIECKA

1. Pracownik socjalny

- a) Wezwanie policji i pracownika ochrony zdrowia oraz przedstawienie im sytuacji dziecka.
- b) Ocena stanu zagrożenia życia lub zdrowia dziecka pod kątem zasadności odebrania dziecka.
- c) Podjęcie wspólnej decyzji z pozostałymi przedstawicielami służb uczestniczących w procedurze, dotyczącej odebrania dziecka z rodziny i umieszczenie go :
  - u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej,
  - w rodzinie zastępczej,
  - całodobowej placówce opiekuńczo wychowawczej.Przy odbieraniu dziecka pracownik socjalny powinien zachować szczególną ostrożność i uczynić wszystko, aby dobro dziecka nie zostało naruszone, a zwłaszcza aby nie doznało ono krzywdy fizycznej lub moralnej.
- d)Wręczenie rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym dziecka , pisemnego pouczenia o prawie złożenia do właściwego miejscowo sądu opiekuńczego zażalenia na odebranie dziecka. W przypadku złożenia takiego zażalenia do jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, dokument niezwłocznie jest przekazywany do właściwego miejscowo sądu

opiekuńczego, który rozpatruje zażalenie niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

e) Niezwłoczne powiadomienie sądu opiekuńczego, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin, o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej nie zamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej.

f) Sporządzenie notatki służbowej z przeprowadzonych czynności.

2. Funkcjonariusz Policji

a) Zapewnienie bezpieczeństwa osobistego dziecka, pracownikowi socjalnemu i innym uczestnikom postępowania.

b) W razie potrzeby udzielenie pierwszej pomocy i wezwanie pogotowia ratunkowego.

c) Sprawdzenie legitymacji pracownika socjalnego.

d) Ustalenie tożsamości odbieranego dziecka, rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych, a w razie potrzeby innych uczestników postępowania.

e) Zapoznanie się ze wszystkimi informacjami dotyczącymi dziecka, będącymi w posiadaniu pracownika socjalnego i przedstawienie swojego stanowiska co do zasadności jego odebrania.

f) Wręczenie rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym dziecka pisemnego pouczenia o prawie złożenia do właściwego miejscowo sądu opiekuńczego zażalenia na odebranie dziecka, jeżeli pouczenia nie wręczył pracownik socjalny. W przypadku złożenia takiego zażalenia do jednostki organizacyjnej Policji (np. na ręce dokonującego czynności), Policja niezwłocznie przekazuje zażalenie do właściwego miejscowo sądu opiekuńczego.

g) Na wniosek pracownika socjalnego udzielenie niezbędnej pomocy przy umieszczaniu dziecka u innej niezamieszkującej osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej.

h) Ustalenie tożsamości osoby najbliższej, uprawnionego członka rodziny zastępczej lub uprawnionego pracownika placówki opiekuńczo-wychowawczej, w której umieszczone zostanie dziecko.

i) Sporządzenie notatki urzędowej z przeprowadzonych czynności. Kopię notatki przekazuje do sądu opiekuńczego oraz właściwej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.

3. Przedstawiciel ochrony zdrowia (lekarz, ratownik medyczny, pielęgniarka lub położna)

a) Zapoznanie się ze wszystkimi informacjami dotyczącymi dziecka, będącymi w posiadaniu pracownika socjalnego.

b) Określenie stanu zdrowia dziecka, udzielenie pomocy lekarskiej, ocena na podstawie informacji i okoliczności faktycznych, zastanych na miejscu, stopnia zagrożenia życia lub zdrowia dziecka i przedstawienie pracownikowi socjalnemu swojego stanowiska co do zasadności jego odebrania.

c) Współuczestniczenie z pracownikiem socjalnym i policjantem w podjęciu decyzji o odebraniu dziecka.

d) Czuwanie nad stanem zdrowia dziecka.

PRZEWÓZ DZIECKA

Przepisy nie regulują wprost sposobu przewiezienia dziecka po jego odebraniu do miejsca umieszczenia. Należy przyjąć za zasadę, że za kompleksowe zabezpieczenie sytuacji dziecka odpowiadają trzy służby, biorące udział w procedurze odbierania dziecka z rodziny. Pracownik socjalny decyzję o odebraniu dziecka podejmuje wspólnie z policją oraz pracownikiem ochrony zdrowia. Jedna ze wskazanych ustawowo służb będzie dysponowała samochodem służbowym lub wykorzystywanym do celów służbowych. Kwestie techniczne należy więc rozstrzygnąć przy współpracy i wspólnym podejmowaniu decyzji pomiędzy trzema służbami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie uczestniczącymi w zdarzeniu. Zgodnie z art. 39 ust. 3-4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108 poz. 908 z późn. zm.) w pojeździe samochodowym wyposażonym w pasy bezpieczeństwa dziecko w wieku do 12 lat , nieprzekraczające 150 cm wzrostu, przewozi się w foteliku ochronnym lub innym urządzeniu do przewożenia dzieci, odpowiadającym wadze i wzrostowi dziecka oraz właściwym warunkom technicznym, nie dotyczy to jednak przewozu dziecka taksówką osobową, specjalistycznym środkiem transportu sanitarnego, o którym mowa w art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie medycznym (Dz. U. nr 191, poz. 140, z późn. zm.), lub pojazdem Policji. Jeżeli po uzgodnieniu z pozostałymi służbami , obowiązku przewiezienia dziecka podejmie się pracownik socjalny, to obowiązek ten spoczywa na samorządzie gminnym lub powiatowym jako organie odpowiedzialnym za realizację wszystkich zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie . W takim przypadku to samorząd gminny lub powiatowy będzie zobowiązany do zorganizowania dowiezienia dziecka do określonego miejsca w celu zabezpieczenia jego sytuacji lub do pokrycia kosztów zorganizowania transportu. Należy także mieć na uwadze , że na żądanie pracownika socjalnego Policja jest zobowiązana do udzielenia mu pomocy przy czynnościach związanych z przymusowym odebraniem osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką (art. 59810 KPC w związku z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie). Pomoc udzielona przez Policję może więc polegać na dowiezieniu dziecka do odpowiedniej placówki lub do dalszej rodziny.

DALSZE CZYNNOŚCI PO ODEBRANIU DZIECKA

W przypadku złożenia zażalenia na odebranie dziecka przez rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych , Sąd rozpatruje zażalenie niezwłocznie , nie później jednak niż w ciągu 24 godzin. W razie uznania bezzasadności lub nielegalności odebrania dziecka sąd zarządza natychmiastowe przekazanie dziecka rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym, od których dziecko zostało odebrane. O zaistniałej sytuacji sąd zawiadamia przełożonych osób, które dokonały odebrania.

Jeżeli umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej albo w placówce opiekuńczo –wychowawczej nastąpiło w trybie art.12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie sąd niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin wydaje orzeczenie o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej albo w placówce opiekuńczo- wychowawczej, albo orzeczenie o powrocie dziecka do rodziny.

Jeżeli rodzina, w której miało miejsce odebranie dziecka nie była objęta procedurą „Niebieskie Karty”, należy wypełnić druk „Niebieska Karta – A ” i przekazać go przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego w ciągu 7 dni. Jeżeli procedura „Niebieskie Karty ” była wcześniej wszczęta, należy ją kontynuować.